

Forfatter: Langebek, Jacob

Titel: BREV TIL: Holstein, Johan Ludvig FRA: Langebek, Jacob (1745-05-12)

Citation: Langebek, Jacob: "BREV TIL: Holstein, Johan Ludvig FRA: Langebek, Jacob (1745-05-12)", i *Breve fra Jacob Langebek*, GYLDEN DALSK BOGHANDEL., s. 97. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002054457-000-shoot-L0020544570000052.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Jacob Langebek

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

12. Maj 1745.

TIL JOHAN LUDVIG HOLSTEIN.

Høi og Velbaarne Hr. Geheime Raad Naadige Herre!

Det glæder mig overmaade af Deres Excellences naadige proposition til mig ved lustitz Raad Gram at erfare, at der i Anledning af Conferentz Raad Rostgaards Død ¹ tænktes paa det Danske Lexicon, et Arbeid, der kand blive til saa stor Ære som Nytte for Fædern el andet, og at min ringe Person ved denne Leilighed, uden nogen min Ansøgning, staaer i Deres Excellences naadige Erindring. Men, med Deres Excellences Høigunstige Tilladelse, maae ieg bruge den Dristighed reent ud at skrive, at ieg ikke kand vente, at saa naadig og gavmild en Konge og saa omhyggelig for Nationens Ære og det Danske Sprogs Opkomst, som Landets fromme Fader er, skulle forlange enten min eller nogens sure Sved og Trældom for saa ringe en Belønning, som den foreslagne er, der ikke engang kunde nær betale Skrivers-Lønningen, end sige være en Opmuntring eller tiene til en honnet og nødtørfdig Underholdning. Den salige Conferentz Raad Rostgaard, hvis Arbeid er Grundvolden til dette Danske Lexicon, en Mand, som skiønnede paa, hvad det Slags Arbeid havde at sige, han som en privat Mand af sin egen Pung har i nogle Aar givet mig 100. Rixdaler aarligen for bemeldte Lexicon at omskrive, supplere, og bringe i Orden og til en mere end dobbelt Fuldkommenhed, og derforuden i andre Maader stedse beviist mig saa meget Godt, som ieg næsten ligesaa høit tør skattere, Saa ieg aleneste af hans Haand (uden at tale om andres Godhed imod mig) har nydet det, hvorved ieg nogenledes har kundet leve og arbeide uden Suk, og dog ikke været høiere opbunden, end at ieg har kunnet arbeide med Magelighed, og anvende noget af Tiden paa andre mig

J. Langebeks Breve.

7

s. 98nyttige Ting. Dog har ieg saaledes arbeidet derpaa, at han aldrig har været misfornøiet med mig, omendskiønt ieg i 4. Aars tid ikke er kommen længere end i den Bogstav K., som ikke engang er den halve Deel af det hele Verk. Det er ikke et Dictionaire, som det af Pomais ¹, Rondeau ², Chamereau ³ eller saadanne Haandbøger: Men det vil blive et Verk i nogle folianter. Det er et Lexicon, som Danmark skulle have Ære af, som skulle trekke endog de største Nationer i Verden til Forundring over det Danske Sprogs Rigdom og Behagelighed. Det er et Lexicon, som, om det end blev færdigt fra min ringe Pen efter den begynte Maade, vil, uden høi Understøttelse eller Hielp af prænumeration, finde Vanskeligheder at komme til Lyset, da det ikke under nogle tusinde Rixdaler skal kunde bekostes. Det som ieg haver gjort færdigt deraf, udgjør allerede 19. skrevne Volumina in folio, hvoraf ieg ved Deres Excellences Hiemkomst skal have den Ære at sende en Tomum til Eftersyn, og det resterende vil i det ringeste blive over 25. deslige, som, ieg indstiller til Deres Excellences egen naadige Eftertanke, om det ikke var mig umueligt at fuldføre i eet Aar, eller for eet, to eller tre hundrede Rixdaler, som en Slags offentlig Belønning, helst naar ieg ved mit private Arbeid kand fortjene langt mere, med mindre Møie og Kedsomhed, og større Sinds Fornøielse. Var ieg yngre, end ieg er, var Helbreden bedre og Omstændighederne taaleligere, vilde ieg, for den Kiærlighed, ieg nærer til min Konge og mit Fæderneland, og for den Taknemmelighed, ieg er den salige Conferentz Raad skyldig i hans Grav, gjøre mig den største Ære af at continuere det for slet intet. Men nu, da Alderen træder til, Vilkorene ere slette, Opmuntringen er ingen, Sinds og Legems-Kræfter ere svækkede, og et kort Liv synes at være s. 99mig tilbage, ønsker ieg ikkun, enten at blive dette Arbeid aldeles entlediget, eller saaledes aflagt, at ieg baade kand arbeide med Lyst, og ikke staae alt for langt tilbage for andre, som med mig og længe efter mig have begyndt. Jeg kand ikke beraabe mig paa meriter, men ieg vil aleneste appellere til brave Mænd, som vide, hvad ieg i de 10. Aars Tid, ieg allerunderdanigst har opvartet ved Hans Kongl. Majestets Bibliothek, uden al Egennytte til mit Fædernelands honneur haver foretaget mig, og ved Guds Bistand agter at fuldføre. Det er Hans Majestets Naade, ieg alletider har stræbt gjøre mig meriteret til, og det er den, ieg aldrig har tvil om at naae, naar ieg blev i stand til at tage derimod. Derhos kand ieg ikke fortie, at ieg iblandt mine Venner allerede haver fundet saadanne Tilbud, som nogenledes oprette det Tab ieg haver gjort ved den salige Rostgaards Død, og ligesom opliver den Godhed og Kiærlighed, han stedse bar for mig, i fald anden Hielp skulle glippe. Skulde ieg endeligen nødes til igien at legge Haanden paa saa strengt, vidtløftigt og uangenemt et Arbeid, da maae det io ikke unaadigen optages, om ieg gjør følgende allerunderdanigste Forslag; (1) at ieg ikke bliver saa sterkt opbunden, ieg io kand forfølge det Danske Magazin og vedligeholde det lidet Selskab, som ieg til den Danske Histories og det Danske Sprogs Forbedring med endeel mine gode Venner haver begyndt, (2) At Hans Majestet, for at fuldføre det hele resterende Arbeide ved det Danske Lexicon, allernaadigst tillegger mig 800. Rixdaler, (3) Hvorimod ieg forbinder mig at gjøre det færdigt fra min Haand paa 3. til 4. Aar og selv at skaffe de dertil imidlertid paagaende Materialier og Bekostninger, (4) ikke at oppebære nogen af de stipulere de Penge uden i proportion af Arbeidets Forfærdigelse, (5) at ieg maa blive forsikret, efter Arbeidets Fuldførelse at beholde en skikkelig Gage til mit Livs Ophold, indtil der kunde falde en convenable Befordring. Deres Excellence forlader mig, at ieg saaledes efter nøie Overleggelse hellere skriver min allerunderdanigste Mening rundt ud, end at ieg løseligen skulde indgaae det, som ieg hverken s. 100agtede og umueligen kunde holde. Formodende, at Deres Excellence som en Patron for smukke Videnskaber og for alle Danske Studerende, lader sig saavel det Danske Lexici som min Velfærts Befordring være sig til det bedste anbefalet, og med den allerdybeste respect forblivende

Langebek, Jacob, *Breve fra Jacob Langebek,*

7*

Høi og Velbaarne, Hr. Geheime Raad,
Naadige Herre
Deres Excellences
underdanige og allerringeste tiener
I. Langebek.

Kjøbenhavn d. 12. Maji
1745.